

Záznam z jednání valné hromady a představenstva EurEau ve dnech 25.–26. 5. v Praze

Úvodem zasedání končící prezidentka EurEau poděkovala hostící organizaci SOVAK ČR za perfektní organizaci zasedání. Dále proběhlo rozloučení s končícími členy představenstva – Osmo Seppala, Luzette Kroon, Gunda Röstel. Představil se Sébastien Mouret, personální posila sekretariátu EurEau, který společně s Gari Landa-Sokolova nyní zajišťuje legislativní podporu pro oblast pitné i odpadní vody. Po schválení zápisu z valné hromady a představenstva EurEau ze dne 14/10/2022 a projednání zápisu ze zasedání řídicího výboru ExCom z ledna tohoto roku byla otevřena programová část.

Po prezentaci aktuálního návrhu změn v nařízení REACH se strhla velká diskuze. Zejména rozsah aktuálně navrhovaných i očekávaných změn a návazný dopad do vodního hospodářství je takový, že sekretariát EurEau bohužel nemůže zcela pokrývat veškeré materiály, které k tomuto nařízení vznikají. Prezidentka Claudia Castell-Exner proto požádala o součinnost odborníků z jednotlivých komisí i národních asociací a předávání relevantních informací na sekretariát EurEau.

V oblasti komunikace se Caroline Green věnovala Inovační platformě, která je již na webu <http://www.eureau.org> k dispozici. Informovala o ukončení aktivit EurEau na Twitteru (důvodem zejména netransparentnost chování vlastníka poskytovatele služeb i absence jakékoliv podpory). Prezentována byla Výroční zpráva EurEau za rok 2022, která byla cirkulována členským asociacím ke komentářům a bude uvolněna do konce června. Volby do Evropského parlamentu by měly být v termínu 6–9/6/2024 a EurEau připraví a předá hlavním politickým frakcím před volbami aktualizované Manifesto, shrnující základní výzvy a priority oboru včetně našich návrhů řešení. Caroline upozornila na to, že v roce 2025 bude EurEau slavit 50 let od založení a je připravována konference pro členy včetně pozvánky pro členy Evropského parlamentu a Evropské komise.

Předseda komise EU1 informoval o aktuálních tématech v oblasti pitné vody. Prioritou zůstává monitoring implementace novely směrnice o pitné vodě, který je sdílen v rámci intranetu EurEau. Diskuse se věnovala tématu PFAS/PFOS. Zatímco první omezení platí již od 25. února 2023 pro skupinu C9-C14, další postup závisí do značné míry na výsledku veřejné konzultace nad potenciální úpravou úplného zákazu uvádění na komunitní trh výrobků s obsahem PFAS, která je otevřená do září letošního roku. Existuje nicméně velká pravděpodobnost, že cíl úplného ukončení užívání PFAS bude podpořen přes ohromné problémy, které to přinese zejména průmyslu. Dále proběhla informace o tom, že probíhá práce na úpravě metodiky a cílů v oblasti ztrát vody ve spolupráci s expertní skupinou IWA.

Širokou diskuzi vyvolala prezentace prozatím sebraných údajů z členských asociací o problematice návrhu revize směrnice 271/91/EHS ze strany komise EU2. Již nyní je zřejmé, že hlavní změny proběhnou v původních termínech pro dosahování cílů v oblasti kvality a s největší pravděpodobností i ve způsobu stanovení potřebných povinností pro individuální systémy čištění odpadních vod.

Denis Bonvillain, předseda komise EU3, informoval o dalším postupu po zaslání národních stanovisek k návrhu revize směrnice 271/91/EHS, kdy výstup (a zejména ohromné rozdíly mezi identifikovanými finančními dopady Evropskou komisí a očekávanou realitou v členských státech) byl prezentován zejména vybraným zástupcům Evropského parlamentu. Práce ovšem rozhodně není u konce a je zapotřebí, aby i členské asociace pokračovaly v informování národních zástupců jak v Radě EU, tak i v Evropském parlamentu. Denis zmínil i to, že Evropský

parlament schválil v minulém roce kompromisní text NIS2 a směrnici o odolnosti subjektů kritické infrastruktury. členské státy budou mít nyní čas na implementaci a EU3 poskytne svým členským organizacím seznam problémových míst při implementaci, které mohou být využity při národním procesu implementace.

Po přestávce se diskuze věnovala budoucnosti vodárenského sektoru v EU, kde 5 vybraných členů představenstva včetně českého zástupce diskutovalo ambice a realitu sektoru. Oproti prvnímu a druhému desetiletí 21. století se změnila situace – obor, reprezentovaný např. EurEau již není tím prvním, který stanovuje ambice vodohospodářského sektoru – iniciativu v řadě oblastí naopak převzala Evropská komise jako motor legislativy EU s řadou cílů a strategií, které se stávají pro členské státy často problémem. Jako příklad je možno uvést protichůdné požadavky revize směrnice 271/91/EHS v oblasti požadavků kvalitativních (mikropolutanty, dusík, fosfor) a energetických (požadavek na soběstačnost). V samotném EurEau existuje často rozpor v názorech na tyto návrhy a jejich realizovatelnost. Ovšem ve formálních dokumentech (např. stanoviska) je nutno odrážet kompromisní pozici, přijatelnou pro všechny členské organizace.

Projednán byl i text směrnice NIS 2 a směrnice k posílení odolnosti kritických subjektů, kdy po přijetí 16. 1. 2023 mají členské státy čas pouhý rok a 9 měsíců na implementaci do národních legislativních rámců. Požadavky nyní pokrývají subjekty, které poskytují služby dodávek pitné vody i odkanalizování a čištění odpadních vod. K dispozici jsou externí komunikační sdělení EurEau k oběma směrnici a průběh implementace bude monitorován.

Velká diskuze následovala po představení dokumentu „Argumenty EurEau pro zavedení EPR schématu“. Je bez diskuze, že navržené schéma má své neodmyslitelné místo v rámci návrhu novely směrnice o čištění městských odpadních vod. Na druhou stranu návrh vytváří řadu otázek, které budou muset být řešeny na individuální úrovni členských států. Sekretariát EurEau bude dále spolupracovat s institucemi EU pro vznik doporučených pravidel pro nastavení schémat na národní úrovni.

Projednána byla i průběžná aktualizace Strategie EurEau na roky 2021–24 s vizí roku 2030. Zásadním prvkem je adaptace na klimatické změny, které jsou aktuálně mnohem rychlejší, než kdokoliv předpokládal.

Druhý den pokračovalo jednání EurEau zasedáním valné hromady. V úvodu Allain Gillis, odpovědný za finance EurEau, prezentoval hospodářské výsledky EurEau. Oproti očekávané ztrátě ve výši 52 tis. € bylo dosaženo záporného hospodářského výsledku za rok 2022 ve výši 20,2 tis. € díky úsporám v mzdách, cestovním a nákladech na právní zastoupení. Auditovaná účetní závěrka byla valnou hromadou schválena. Pro rok 2024 byl navržen a schválen rozpočet EurEau s meziročním nárůstem 11 %.

Projednána a schválena byla i formální změna stanov EurEau ve věci umožnění dočasné výjimky z platby členských příspěvků, navazující na aktuální situaci, kdy má Ukrajinská asociace tuto výjimku garantovanou po dobu trvání války na Ukrajině.

Návazně si slovo vzala končící prezidentka EurEau Claudia Castell-Exner, která provedla sumarizaci dosažených úspěchů za poslední 4 roky. Zásadním implementovaným nástrojem za tuto dobu je tzv. Activity Tracker – tedy digitalizovaný systém sledování stavu konkrétních legislativních návrhů ze strany EU a případně členských států. Pochválila provedené rozšíření intranetu a extranetu EurEau i zajištění přípravy a cirkulace měsíčních newsletterů a stanovisek, které výrazně napomohlo zvýšení dosahu EurEau. Claudia zmínila i rozšíření členské báze EurEau o nové 3 členské organizace. Zatímco EurEau startovalo v roce 1975 s 6 členskými národními organizacemi,

v současnosti zastupuje zájmy vodárenských asociací z 32 členských států! Za poslední 4 roky se konalo více jak 100 setkání se zástupci institucí EU, které poskytlo možnost efektivní výměny názorů. Závěrem Claudia poděkovala sekretariátu za skvělou práci a podporu a také potvrdila, že v následujících letech zůstane jako zástupce německé asociace v představenstvu a valné hromadě EurEau.

Následovalo poděkování všem odstupujícím předsedům komisí a členům ExComu. Dalším programem byla volební část zasedání, kdy byli představeni kandidáti na post prezidenta EurEau i co-předsedů odborných skupin EU1, EU2 a EU3 (vždy jsou voleni dva co-předsedové každé odborné skupiny).

Své osobní představení provedl Pär Dalheim, kandidát na prezidenta EurEau, zastupující švédskou asociaci Svensk Vatten, který za 49 let života vystřídal řadu pozic od akademické sféry, vrcholového managementu až po aktuální roli v asociaci. Zmínil důležitost role EurEau při přípravě některých legislativních návrhů – například revize směrnice o pitné vodě, která se dramaticky změnila od publikace prvního návrhu do své finální podoby, a to i díky mravenčí práci EurEau směrem k Evropské komisi, Radě EU a Evropskému parlamentu. Mezi své hlavní priority stanovil: řešení znečištění u zdroje, vybudování odolné, efektivní a klimaticky neutrální vodohospodářské infrastruktury a konečně i zajištění dostatečného financování oboru. Následná volba byla zcela jednomyslná. Obdobně se představili a návazně byli zvoleni co-předsedové EU1 Riina Liikanen (Finsko), Gesche Grützbacher (Německo), EU2 Paula Lindell (Finsko), John Casey (Irsko) a EU3 Brian Murphy (Irsko), Denis Bonvillain (Francie). Jako priority nových co-předsedů v oblasti pitné vody zazněly např. standardizace materiálů, přicházejících do styku s pitnou vodou, regulace mikropolutantů a zejména pesticidů. U odpadní vody to bude nalezení ekonomicky přijatelných řešení pro čištění odpadních vod, recyklaci nutrientů či formalizaci cílů control at source a schématu rozšířené odpovědnosti, zavedení revizí směrnice 271/91/EHS. Pro komisi EU3 budou priority zaměřené na efektivitu vodohospodářských služeb i rozšíření externích vazeb členů komise směrem k ostatním asociacím z oborů, které se toho našeho dotýkají. Závěrem volební části byl zvolen finanční zástupce a pokladník EurEau (od roku 2021 je díky změně stanov volen valnou hromadou) – Ian Gillis a členové ExCom – Mariano Blanco Orozco, Claudia Castell-Exner, Karl Cilia, Stuart Colville, Sandis Dejus, Luigi Del Giacco a Klara Ramm.

Bylo potvrzeno podzimní říjnové zasedání valné hromady a představenstva v Srbsku a úplným závěrem poděkovali zástupci EurEau organizaci SOVAK ČR, a to zejména Barboře Škarkové za skvělou organizaci!

Ing. Ondřej Beneš, Ph.D., MBA, LL.M., člen představenstva EurEau a SOVAK ČR

Zástupce SOVAK ČR v EurEau